

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. BRONISŁAWA CZECHA W KRAKOWIE

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2013/2014

Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu

Kierunek studiów: Wychowanie Fizyczne II stopnia

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Niestacjonarne

Kod kierunku: 16.1

Stopień studiów: II

Specjalności: bez specjalności

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Ekologia i ochrona środowiska
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Ecology and Environmental Protection
KOD PRZEDMIOTU	WFIS16.1 ANB2
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty podstawowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	4.00
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
SEMESTRY	4

2 FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	ZAJĘCIA LABORATORYJNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	SEMINARIUM DYPLOMOWE
4	16	8	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cell Analiza struktury i funkcjonowania systemów ekologicznych od osobnika po biosferę i zrozumienie funkcjonowania człowieka w złożonym systemie przyrodniczym. Przedstawienie elementów ochrony środowiska w kontekście środowiskowych konsekwencji działań człowieka.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE

- 1 Podstawy wiedzy o środowisku na poziomie szkoły średniej z zakresu biologii i geografii. Umiejętność wyszukiwania właściwej literatury.

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK1 Wiedza: Wiedza: Posiada podstawowa wiedze o uwarunkowaniach środowiskowych funkcjonowania człowieka, w tym w szczególności w odniesieniu do struktury i funkcji systemów ekologicznych i wpływu człowieka na te systemy;
- EK2 Wiedza: Wiedza: Zna aspekty formalno-prawne i organizacyjne ochrony środowiska i przyrody w społeczeństwie
- EK3 Wiedza: Umiejętności: Potrafi wykorzystać Internet jako źródło informacji o środowisku;
- EK4 Wiedza: Umiejętności: Posiada umiejętność przygotowania pisemnego raportu dotyczącego środowiska i jego ochrony;
- EK5 Wiedza: Umiejętności: Posiada umiejętność prezentowania w formie ustnej wyników własnych działań i przemyśleń w dziedzinie funkcjonowania i ochrony środowiska;
- EK6 Kompetencje społeczne: Kompetencje społeczne: Realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia, tj. środowiska przyrodniczego.

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	1. Wprowadzenie do przedmiotu. Pojmowanie społeczne ekologii. Pojęcie i zakres ekologii w nauce. Ekologia jako dziedzina administracji i prawa - struktura i funkcje Ministerstwa Środowiska, zagadnienia ekologiczne w administracji terenowej państwa i samorządowej. Organizacje ekologiczne. Organizacje międzynarodowe i krajowe. Prawo międzynarodowe: Konwencje przykłady i omówienie.	1
W2	2. Ekologia jako dziedzina wiedzy biologicznej. Osobnik pierwszy element hierarchicznej struktury życia w polu zainteresowania ekologii. Osobnik i środowisko, osobnik jako podstawowy element teorii doboru naturalnego. Gatunek jako zbiór osobników tworzących wspólną strukturę genetyczną. Osobniki w procesie ewolucji, dobór płciowy, asymetria fluktuacyjna w doborze płciowym.	1
W3	3. Populacja. Struktura i funkcje, parametry, wzrost populacji w czasie (modele). Oceny liczebności populacji, struktura wiekowa populacji a tempo przyrostu. Pojemność siedliska i wygaszanie wzrostu liczebności.	2
W4	4. Zespoły organizmów. Zespoły roślin fitosocjologia. Wiedza fitosocjologiczna, biocenozy - struktura i funkcje. Przepływ energii i obieg materii.	1
W5	5. Ekosystemy. Struktura ekosystemów, część biotyczna i abiotyczna w ekosystemie i ich wzajemne relacje. Funkcjonowanie ekosystemów, sieć troficzna i łańcuch pokarmowy, produktywność ekosystemów, rola człowieka w kształtowaniu i przekształcaniu ekosystemów na Ziemi.	2
W6	6. Najważniejsze lądowe biomy Ziemi. Podział biomów według Haldanea. Biosfera, koncepcja Gaja J. Lovelocka	1

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W7	7. Climate change I. Kto winien - człowiek czy kosmos i geosfera. Wyniki odwiertów ze stacji Wostok, wpływ gazów cieplarnianych i udział w tym człowieka w zaburzeniach obiegu węgla w biosferze.	2
W8	8. Climate change II. Konsekwencje zmian klimatu przyrodnicze, w rolnictwie, wpływ ekonomiczny zmian poziomu oceanów, prognozy dla Polski. Jak dostosować się do zmian, co robić w przyszłości (różnice w postępowaniu Europa/USA).	1
W9	9. Przyroda żywa i jej ochrona. Społeczne uwarunkowania ochrony przyrody, technologia ochrony przyrody. Przykłady.	1
W10	10. Wprowadzenie do rozwoju zrównowazanego. Człowiek w biosferze, człowiek pierwotny, rasa biała i jej światowa ekspansja, Czy ludzkość stała się kiedykolwiek wobec kryzysu ekologicznego. Przykłady Wyspa Wielkanocna, Wikingowie na Grenlandii jako przestroga dla współczesnych.	1
W11	11. Rozwój zrównowazono I. Kiedy i jak zauważono problemy środowiskowe współczesnej cywilizacji. Raporty Meadowsa, Karta Ziemi World Watch Institute, Global Footprints. Ludzkość na krawędzi przekroczenia granic wzrostu.	1
W12	12. Rozwój zrównowazono II. Definicje, pojęcia, cele, cechy i prawa rozwoju zrównowazanego. Ład zintegrowany jako pojęcie integrujące. Agenda 21.	1
W13	13. Wskaźniki rozwoju zrównowazanego. Schemat wskaźników przyjęty na świecie: wskaźniki presji, wskaźniki stanu, wskaźniki reakcji i driving forces (siły sprawcze, kierunkowe). Rodzaje wskaźników zaproponowane przez różne organizacje w odniesieniu do środowiska, stanu społeczeństwa i ekonomii, wskaźniki organizacyjne.	1
W14	15. Obszary chronione a turystyka. Lawinowy rozwój turystyki w ostatnim stuleciu. Problemy przekroczenia pojemności i chłonności obszarów recepcji. Propozycje rozwiązań dla zarządzających turystyką i dla zarządzających obszarami chronionymi.	2
	RAZEM	18

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
Ć1	Zajęcia organizacyjne. Wymagania dotyczące zaliczenia ćwiczeń. Literatura. Pojęcia podstawowe w ekologii. Znaczenie ekologii człowieka dla rekreacji i sportu.	1
Ć2	Zasady funkcjonowania ekosystemów. Pojęcia podstawowe. Obieg materii i przepływ energii. Prawa termodynamiki w przyrodzie.	1
Ć3	Zasady biocenotyczne (jedności biotopu i biocenozy, autonomii pleocenu, równowagi biocenotycznej, organizacji biocenozy, sukcesji ekologicznej).	2
Ć4	Przyczyny i źródła zagrożeń środowiska naturalnego (ogólnoprzemysłowe, efekt cieplarniany, zagrożenia przez rolnictwo, motoryzację)	3
Ć5	Wpływ turystyki i rekreacji na stan środowiska przyrodniczego.	1
Ć6	System ochrony przyrody w Polsce.	2
	RAZEM	10

7 METODY DYDAKTYCZNE

M1 Wykłady

M2 Dyskusja
M3 Praca z podręcznikiem

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	24
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
Inne	
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	65
Opracowanie wyników	0
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	6
Inne	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	4

9 METODY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1	Obserwacja
F2	Aktywność na zajęciach

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1	Kolokwium
P2	Egzamin pisemny

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

1	Obecność na zajęciach. Zaliczenie kolokwium i egzaminu.

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3	Sprawdziany kontrolne z ćwiczeń, egzamin;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości wykonania sprawdzianu i egzaminu
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości wykonania sprawdzianu i egzaminu
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 3	Testy egzaminacyjne;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od wykonania testu
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od wykonania testu
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3	Przygotowanie sprawozdań i projektów ćwiczeniowych przy wykorzystaniu internetowych baz danych dotyczących ochrony środowiska;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości sprawozdania
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości sprawozdania

EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 3	Przygotowanie własnego raportu;
NA OCENĘ 4	j.w.w zależności od jakości raportu
NA OCENĘ 5	j.w.w zależności od jakości raportu
EFEKT KSZTAŁCENIA 5	
NA OCENĘ 3	Prezentacja w formie ustnego omówienia
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości prezentacji
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości prezentacji
EFEKT KSZTAŁCENIA 6	
NA OCENĘ 3	Obserwacja i aktywność na zajęciach.
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od aktywności
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od aktywności

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W08	Cel1	W1 W2 W3 W4 Ć1 Ć2	M1 M2	F2 P2
EK2	K_W08	Cel1	W5 W6 W7 W8 Ć3	M1 M2	F2 P2
EK3	K_W18	Cel1	W9 W10 W11 Ć3 Ć4	M1 M3	F1 F2
EK4	K_W18	Cel1	W12 W13 Ć4 Ć5	M1 M2	F1 P2
EK5	K_U13	Cel1	W13 W14 Ć5 Ć6	M2 M3	F2 P1 P2
EK6	K_U13	Cel1	Ć4 Ć5 Ć6	M2 M3	P1 P2

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1 Mackenzie A., Ball A.S., Virdee S.R. — *Ekologia*, Warszawa, 2000, Wyd. Nauk. PWN
- 2 Żmuda S. — *Ekologia człowieka*, Kraków, 1998, Wyd. skryptowe AWF

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- 1 Pyłka-Gutowska E. — *Ekologia z ochroną środowiska*, Warszawa, 2006, Oświata

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

prof. dr hab. Zbigniew Witkowski 3 (kontakt: zbigniew.witkowski3@awf.krakow.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

dr Paweł Adamski (kontakt: pawel.adamski@awf.krakow.pl)

dr Adam Mroczka (kontakt: adam.mroczka@awf.krakow.pl)

prof. dr hab. Zbigniew Witkowski 3 (kontakt: zbigniew.witkowski3@awf.krakow.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(kierownik)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....